65ste Jaargang No. 5314 DAGBLAD Maandag 12 Januari 1948

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt niet op Zon- en feestdagen. Abonnementsprijs Curaçao en Bonaire ƒ 2.—, Aruba, Suriname en de Bovenwindse Eilanden ƒ 2.50, buitenland ƒ 3.— per maand, bij vooruitbetaling. Advertentieprijs ƒ1.— per cm. kolomlengte.

Uitgave van de Paulus-Drukkerij te Curaçao. Hoofdredacteur Ad. Versnev. Adres voor directie, redactie en administratie: Conscientiesteeg 27. Postbus no. 80, telefoon Directie en Administratie no. 1550, Redactie no. 1858.

Agent voor Aruba, Oranjestad, J. E. Croes, Nassaustraat 376; voor Aruba, San Nicolas, G. D. Hofstee. Bankiers, Hollandsche Bank Unie, N.V., Maduro & Curiel's Bank, beide te Willemstad, Curaçao, Nederlandse Credietbank N.V., bijkantoor te Venray (Nederland).

Truman dient de begroting in

Felle Republikeinse tegenstand verwacht

Noordamerikaanse en Britse bezettingsautoriteiten verhuizen naar Frankfort

DE NOORDAMERIKAANSE BEGROTING.

Deze week zal Truman drie voorname quaesties aan het Republikeins Congres voorleggen, een hogere federale begroting, een nieuw verzoek voor toezicht op de prijzen en een sociaal programma. De begroting gaat 1 Juli in werking en moet heden bij het Congres ingediend worden. Men bericht, dat het gezamenlijk bedrag geschat wordt op 39500 millioen dollars. Dat is ongeveer 2 milliard dollars meer dan Truman vroeg voor het afgelopen jaar. Woensdag as. dient Truman het tweede jaarlijkse economische rapport in. Regeringsambtenaren zijn van mening, dat daarin een dubbele politieke strijd uit voort kan komen. Ten eerste omvat het rapport een welvaartsprogramma, herinnerend aan de „New Deal" van Roosevelt. Ten tweede een hernieuwde poging tot prijscontrole en tot rantsoenering van schaarse goederen, hetgeen Truman reeds vroeger geprobeerd, doch waarin hij faalde.

Men vermoedt, dat de Republikeinse meerderheid hierover veel politiek misbaar zullen maken, zoals zij deden met het voorstel in de Staatsboodschap van Truman, waarbij iedere belastingbetaler, die moet leven van 40 dollars per week een verlaging van inkomstenbelasting krijgt en dat het tekort daardoor ontstaan zou worden opgevangen door een tijdelijke verhoging van de winstbelasting op de corporaties.

De begroting is zo opgesteld, dat men verwacht dat er op 30 Juni 1949 een begrotingsoverschot is van tussen 3500 en 5500 millioen dollars zal zijn, dat dan ter beschikking staat van het Marshallplan. Truman verzet er zich tegen, dat de inkomstenbelasting verlaagd wordt, ook al zijn er overschotten. Zolang het gevaar van inflatie bestaat, zullen de overschotten gebruikt worden voor de verlaging der Nationale Schuld.

BRITS EN JOODS STANDPUNT.

Het Joodse Agentschap zal het onmiddellijk vertrek van de Palestijnse verdelingscommissie der Uno, die de plannen moet maken voor de effectieve verdeling op 1 October, vragen. De zegsman zeide, dat Moshe Shertok, het hoofd van de politieke afdeling van het agentschap en algemeen beschouwd als de komende minister van Buitenlandse Zaken voor de nieuwe Joodse Staat, zijn verzoek aan de commissie zal voorleggen, zodra de besprekingen geopend worden. Het Zionistische standpunt komt in botsing met het Britse. Engeland wil, dat de Uno buiten de Palestijnse Zaken blijft totdat het mandaat geëindigd is en de Britten zijn genegen reeds op 15 Mei het bestuur neer te leggen. Mocht de Uno reeds nu gereed zijn het bestuur over te nemen, dan zullen de Britten er toe medewerken zich zo spoedig mogelijk terug te trekken.

Shertok is van mening, dat uitstel van het komen der Palestinacommissie van het Heilig Land het werk van de commissie te niet zou doen.

ARABISCHE VRIJWILLIGERS IN STRIJD.

Arabische strijders, versterkt door pas geoefende vrijwilligers uit Syrië, zetten hun vuurgevecht voort met de Joodse bewoners van de wijk Mekor Haim, een voorstad van Jerusalem. Tot dusver is er bekend, dat één Jood gedood werd en verschillenden gewond. Op zijn minst werden ook zes Arabieren gewond. Het gevecht, dat reeds 18 uren duurt, kan men volgen van de huizen af in de wijk Katamon. Verschillende honderden geüniformde welbewapende Arabieren, die gisteren het dorpje Renat Rachel, gelegen tussen Jerusalem en Bethlehem aanvielen, kwamen uit de oefenkampen van Syrië.

DAGBOEK VAN GOBBELS WORDT GEPUBLICEERD.

Het dagboek van dr. Joseph Göbbels, de propagandaleider van het Derde Rijk, die tijdens de laatste Russische aanval op Berlijn zelfmoord heeft gepleegd, zal begin 1948 in Engeland worden gepubliceerd. De bladen van het dagboek, die verspreid lagen op de binnenplaats van de Rijkskanselarij, werden gevonden door een opkoper, die naar bruikbare afval zocht. De goede kwaliteit van het papier trok zijn aandacht en hij kocht de partij op. Toevalligerwijze kwam het dagboek in handen van een Amerikaan, die het aan een Britse uitgever verkocht.

RONDOM HET VERDEDIGINGSPLAN.

Uit Sydney wordt bericht, dat de onlangs gehouden landing op het Heardeiland en de bezetting van de Prince Edward eiland, in Australië geïnterpreteerd wordt als een gedeelte van het beraamde verdedigingsplan voor het Britse Gemenebest. Dit plan is ontworpen door Lord Montgomery, gedurende zijn recent bezoek aan de dominions.

Minister-president J. B. Chifley heeft onlangs twee dagen doorgebracht in Melbourne, alwaar hij besprekingen heeft gevoerd met de topleiders van het leger, de vloot en de luchtmacht. Men neemt aan, dat de details omtrent dit verdedigingsplan binnen drie a vier weken bekend gemaakt zullen worden.

Onlangs heeft Australië twee vliegdekschepen ontvangen van het United Kingdom. Kringen die in nauw contact staan met de regering delen mede, dat Engeland niet langer in staat zal zijn de defensiekosten van de dominions Australië, Zuid-Afrika en Nieuw Zeeland te dragen.

CHINESE COMMUNISTEN VERSLAGEN.

Generalissimus Tsjang Kai Sjek vloog naar Moekden voor strategische besprekingen, terwijl zijn regering een grote overwinning bekend maakte nabij Sinmin in Zuid Mandsjoerije waarbij 40.000 communisten gedood of gevormd werden. De correspondent van de AP seinde, dat Moekden nu beter door de Chinese regering verdedigd is dan sedert de tijd, dat de nationalisten het kregen van de Russen. De verovering van Moekden door de Roden is voor de eerste maanden niet mogelijk.

Tsjang Kai Sjek confereerde na zijn aankomst met de voornaamste Chinese legerbevelhebbers, terwijl de Chinese pers grote ophef maakte van de overwinning. Het communiqué van de regering zeide, dat tijdens het driedaags gevecht tussen Sinmin en Honglungtien 40.000 communisten gedood of gewond werden, terwijl er 1000 gevangen genomen werden. Ook de regeringsverliezen waren hevig, maar hierover werden geen cijfers verstrekt. De communistische radio, die klaarblijkelijk op dezelfde strijd doelde, zeide, dat twee volledige divisies van het nieuwe vijfde leger der regering volkomen werden opgeruimd. De Chinese divisies verschillen grotelijks, maar dit hier kan betekenen en 40.000 man. De regering gaf geen bijzonderheden over de strijd, maar zeide, dat omsingelingstactieken en de nauwe samenwerking tussen grond- en luchtmacht de overwinning bracht in de grootste opruimingscampagne, die ooit tegen de communisten gehouden werd.

„PRAVDA" OVER DE GAULLE.

De Russische commentator Izakov schreef in de „Pravda", dat generaal De Gaulle het pad van de uiterste sociale demagogie betreden is. Dit zelfde bleek uit de toespraak van De Gaulle te St. Etienne, waar hij voorstelde de werkgevers en werknemers op te nemen in het bestuur van de Staat. Izakov verklaarde, dat dit systeem een zuivere weergave is van Hitlers Arbeidsfront en van de fascistische corporaties van Mussolini.

KONING LEOPOLD NAAR DE ANTILLEN?

Koning Leopold van België zal op 20 Januari uit Zwitserland vertrekken voor een vacantiereis naar de Antillen, waarna hij weer naar Zwitserland zal terugkeren. Hij zal onder de naam van Prins de Rety, vermoedelijk met de Holland-Amerika lijn, deze reis maken. De Belgische premier Spaak is gemachtigd direct contact op te nemen met Leopold om te spreken over de Belgische Koningsquaestie.

Men weet niet of deze besprekingen vóór of na de reis naar Amerika zullen worden gehouden.

EEN GROOT PROCES.

In Februari zal het proces te Arnhem beginnen tegen de opperbevelhebber van de Duitse weermacht in Nederland gedurende de oorlog, Christiansen.

Hij wordt o.m. beschuldigd van het wegvoeren van de bevolking van Putten, het vermoorden van vijf Nederlanders in Sint Michielsgestel. Tot nu toe heeft generaal Christiansen alle schuld ontkend.

JUBILEUM-MONUMENT IN UTRECHT.

De Utrechtse kunstenaars Piet d'Hont, J. C. Hekman, J. van Luyn en mevrouw Van Luyn — Metz hebben een obelisk van 17½ meter ontworpen, die vóór 1 April een plaats zal krijgen op de rotonde bij de Catharijnebrug te Utrecht. Met dit monument zullen drie heuglijke feiten in de herinnerig worden vastgelegd: het 1900-jarig bestaan van Utrecht, het 50-jarig regeringsjubileum van de Koningin en de 50ste Jaarbeurs.

VERWARDE SITUATIE IN INDONESIE, ZOALS ALTIJD.

Naar aanleiding van berichten van republikeinse zeglieden, dat men in republikeinse kringen vreest voor een hervatting van de politionele actie en dat de termijn voor antwoord op de ingediende amendementen ultimatief gesteld is, hebben gezaghebbende Nederlandse kringen verklaard, dat dit volkomen uit de lucht gegrepen is, ook al zou het antwoord van Djokja onbevredigend luiden.

Opdat een eind zal komen aan de heersende onzekerheid inzake het standpunt der republikeinse regering is een duidelijk antwoord op korte termijn gevraagd. In herinnering wordt gebracht dat reeds vijf weken geleden is, dat de Renville in Priok aankwam en dat beide delegaties sedert 10 December geen ontmoeting aan boord van de Renville meer hebben gehad. Men wacht nog steeds op het resultaat van de informele besprekingen.

Inmiddels wordt bericht dat Sjarifoeddin, vice-president Hatta en de voormalige premier Sharir uit Singapore in Batavia zijn aangekomen. Zij zullen zich zo spoedig mogelijk naar Djokja begeven voor het voeren van besprekingen met de Republikeinse regering en de commissie van goede diensten.

Sjahrir verklaarde niet optimistisch te zijn, maar zeide, dat dit mogelijk was door gebrek aan feitenkennis.

het nieuws van vandaag

Dat de Britse politiek zich steeds nauwer aansluit met die der Verenigde Staten, wordt hoe langer hoe duidelijker. Op 3 Januari brandmerkte Attlee het Russische communisme als een nieuwe vorm van imperialisme, dat Europa bedreigt. Gisteren sprak de plaatsvervangend minister-president Herbert Morrison op de vergadering van de regionale raad der Labourpartij en hij verzekerde de aanwezigen, dat Engeland wenst samen te werken met Rusland. Hij voegde er echter aan toe: „Men kan van ons niet verwachten, dat wij gelukkig zijn als land na land in Oost- en Zuid-Oost Europa zichzelf onderworpen ziet aan ondemocratische en niet-representatieve regeringen, die andere politieke partijen onderdrukt, de pers muilkorft, politieke leiders opjaagt en uiteindelijk op zeer onrechtvaardige wijze veroordeelt. De redevoeringen vóór en na de kabinetszetting van Donderdag, waarop de nieuwe koers van de buitenlandse politiek vastgesteld werd, wijzen er wel op, welke richting dat is.

De vestiging van een Duits economisch bestuur voor de Brits-Amerikaanse zone te Frankfort wordt door de Russen beschouwd als een afscheiding van het gezamenlijk bestuur der Geallieerden over Duitsland, dat te Berlijn gevestigd is. Het Noordamerikaanse personeel verhuist op grote schaal van Berlijn naar Frankfort en slechts een klein bestuursapparaat blijft achter. De spanning steeg een ogenblik toen er overal in de Noordamerikaanse zone van Beieren stakingen ontstonden, die volgens de Duitsers veroorzaakt werden door een communistische agitator. Om de arbeidsinspanning te verhogen werd West-Duitsland overstroomd met 400 millioen Noordamerikaanse sigaretten en 35 millioen sigaren. De Russen beschuldigen generaal Lucius Clay en sir Brian Robertson, onderscheidenlijk de Noordamerikaanse en Britse bezettingschefs ervan, dat zij de Duitsers een marionettenregering opleggen, zoals door Marshall en Bevin werd voorbereid. De Russen zelf laten niets los over hun plannen met Oost-Duitsland. De leiders van de Russische bezetting vertoeven sedert het opbreken van de conferentie der ministers van Buitenlandse Zaken te Londen in Moskou.

In Griekenland spitsen de krijgsbedrijven zich toe en men verwacht, dat er weldra een grote slag tussen de regeringstroepen en de guerrillastrijders zal plaats vinden.

In Jerusalem hadden hevige gevechten plaats, waaraan ook leden van het Arabische volksleger deelnamen. Deze vrijwilligers weten in groepen over de grens te komen en voegen zich dan bij de Arabische strijders. Zij zijn in uniform gestoken en goed bewapend. Gisteren wist een dergelijke groep Arabieren een Joods dorp te overvallen. Het ziet er naar uit, dat de toestanden in het Heilig Land steeds erger zullen worden. Het Joodse Agentschap zal er dan ook op aandringen, dat de Palestinacommissie zo spoedig mogelijk beginnen zal om ter plaatse de plannen der verdeling te bespreken en uit te voeren.

HET NEDERLANDSE BOEK.

Begin 1948 zal het volgende belangrijke werk, bij voldoende deelname van intekenaren, verschijnen: „Cultuurgeschiedenis van Europa", onder redactie van Dr. O. Noordenbos, Dr. K. F. Proost, Theun de Vries.

Het ligt in de bedoeling het werk uit te geven in ongeveer vier delen, waarvan de indeling vermoedelijk als volgt zal zijn:

Deel I: Griekenland — Socrates; Romeinen — Cicero (Imperium); Joden en Hellenisme — Philo; Christendom — Augustinus; Frankische Rijk of Karolingen — Karel de Grote; Byzantium — Anna Commena (1083—1148); De Middeleeuwen — De Kathedraal; Mystiek — Ruusbroec.

Deel II: Humanistische Letteren — Petrarca; Late Renaissance — Leonardo; Hervorming — Seb. Frank; Het grote drama — Shakespeare; De nieuwe natuurwetenschap — Copernicus; De Nederlandse Schilderkunst — Jan Steen; De nieuwe wijsbegeerte — Spinoza; Tijd van Lodewijk XIV — Lenotre.

Deel III: Barock — Bach; Verlichting — Swift; Sentimentalisme — Rousseau; Van Alchemie tot Chemie — Lavoisier; Rechten van de Mens — Washington; De industriële revolutie — Arkwright; Romantiek — Michelet; Idealisme — Schiller.

Deel IV. De burgerlijke wereld; Socialisme — Engels; Natuurwetenschappen — Darwin; Crisis van het Christendom — Renan; Grote Romankunst — Tolstoi, Balzac, Dickens; Rodin; Techniek; Critiek op de Westerse cultuur — Nietzsche.

De prijs zal per deel, gebonden, ca. Gld. 12.50 bedragen. Men tekent in op het complete werk.

Voorts is in voorbereiding „Paneel en doek", een reeks monografieën van de schilderkunst der Nederlanden onder redactie van Prof. Dr. H. van de Waal, hoogleraar in de Kunstgeschiedenis te Leiden.

Het doel, dat de kunsthistorici, die deze uitgave Paneel en doek verzorgen, voor ogen staat, is de schilderkunst nader tot de mens te brengen door de publicatie van een reeks geïllustreerde monografieën van de schilderkunst der Nederlanden..

De monografieën zullen niet omvangrijk zijn, daar in beperkte, juist gehanteerde stof het kunstinzicht dikwijls treffender wordt geopend dan in boeken van grote omvang. Door analyse van het coloriet, de penseelstreek en de compositie, door de kleuren- en zwart-wit illustraties zal de lezer geprikkeld worden de behandelde schilderijen zelf te zien, die regelmatig in de Nederlandse en Belgische musea te bezichtigen zijn.

Het aantal bladzijden tekst is maximaal 32 per nummer. Het aantal illustraties bestaat uit een reproductie van het schilderij en zeven details, welke gedeeltelijk in kleuren, gedeeltelijk in zwartwit worden gereproduceerd, alles uitgevoerd op prima papier.

De eerste serie van 10 delen verschijnt gedurende ± Juni 1948 tot Juni 1949. Bij intekening op de gehele serie bedraagt de prijs per deel, gebonden ± **Gld. 2.50** (± Gld. 25.— per serie). Losse delen zijn verkrijgbaar à ± Gld. 2.75. Beide werken zijn uitgaven van N.V. Martinus Nijhoff's uitgeverij te 's-Gravenhage.

NIEUWS IN HET KORT.

— Wil Amerika een nieuwe oorlog winnen, dan moet de vloot worden uitgebreid. En wel tot het tienvoudige.

— Engeland en Irak hebben overeenstemming bereikt over het sluiten van een nieuw verdrag, opent de weg tot het afsluiten van soortgelijke verdragen met Transjordanië en Egypte.

— De Britse Labourparty zal op 21 Maart te Londen een conferentie beleggen, waarop de socialistische partijen van zestien Europese landen Marshallplan zullen bespreken.

— De achthonderd passagiers van het Russische motorschip „Dwina" zijn thans allen in veiligheid gebracht.

— Maur nu is er weer een klein Noors schip „Veni" op weg naar Afrika in zinkende toestand aangetroffen.

— Te Washington wordt waarschijnlijk geacht, dat de zetel voor Europa van de internationale bank voor wederopbouw en ontwikkeling te Amsterdam zal worden gevestigd.

— De secretaris-generaal is uit New York naar Europa vertrokken om een bezoek te brengen aan Genève, Bern, Parijs, Brussel, Den Haag, Amsterdam en Londen, teneinde de aanwezige accomodatie voor de aanstaande algemene vergadering van de Verenigde Naties in deze steden te onderzoeken.

Een onduidelijke correspondentie

Op 21 Januari komt de Ronde Tafel Conferentie bijeen, om uiteindelijk de plaats van de Nederlandse gemenebest te bepalen, of zoals „Nos lucha" het orgaan van het Volkscomité het in zijn uitgave van 5 Januari j.l. zeer juist formuleert, Curaçao een waardige plaats te verschaffen in het „Verenigd Koninkrijk der Nederlanden".

Wij, hier op Curaçao, zijn er ons van bewust, dat de meester-doctor de vurigste voorvechter van de autonomie is.

De „Beurs- en Nieuwsberichten" nam een dezer dagen een correspondentie op van Geertsema Beckering, die een onderhoud had met dr. da Costa Gomez. De mededelingen, die genoemde correspondent verstrekte, vereisen onzerzijds toelichting en correctie.

Correctie, omdat deze mededelingen onjuist waren. Wij betreuren het, dat men die zelfs doorgeeft aan Curaçao, waar de onjuistheden ervan, onmiddellijk kan worden aangetoond.

De correspondent Beckering, de meester-doctor aanhalende, schrijft: Over de samenstelling was men in de West niet ontevreden, al was het katholieke element er slechts spaarzaam in vertegenwoordigd.

Maar wat wil men, de leden zijn door de bevolking aangewezen. Wat de Katholieken betreft, op Aruba kon niet eens de katholieke candidaat destijds niet eens de kiesdeler halen.

Tot zover de bewuste correspondentie. Wij merken hierbij op. Wie „men" is, weten wij niet, maar ons blad bijv. — evenals trouwens de toonaangevende R.K. Nederlandse dagbladen „De Tijd" en „De Maasbode" — heeft een ernstig woord van protest, dat gesteund werd door tal van vooraanstaande katholieken en niet-katholieken, naar wier gevoelen er te weinig katholieke representanten in de delegatie vertegenwoordigd zijn.

Maar laten we de geuite critiek in genoemde bladen voorbijgaan, dan dient men toch ook niet te vergeten, dat de Arubaaseafgevaardigde, dr. J. R. Arends — die overigens een gekozen Arubaans statenlid is, al zou men dat weer niet afleiden uit de desbetreffende correspondentie — tegen de eenzijdige samenstelling dier delegatie voor de R.T.C. bezwaren heeft geopperd.

Ook menen wij, dat de passage, waarin gezegd wordt, dat de leden van de delegatie door het volk gekozen zijn, aanvechtbaar is.

Wij, hier op Curaçao, weten allemaal dat de samenstelling van de delegatie met de grootste geheimzinnigheid (commissie vergaderingen) gepaard is gegaan.

Dat het volk is gehoord, neen, dat nemen we niet aan.

Immers de staten hebben het volk nimmer gehoord.

Ook „Nos Lucha" moet consequent doorredenerend tot deze zelfde conclusie komen want letterlijk zegt zij: Curaçao moet een nieuwe volksvertegenwoordiging krijgen, vóór een autonoom bestuur.

Wij zijn dankbaar te vernemen dat „Nos Lucha" een bredere visie op de zaak heeft.

Het volk van Curaçao wil niet los staan van Nederland.

Dankbaar zijn we ook, voor het vertrouwen dat het Volkscomité stelt in de persoon van H.M. de Koningin en zich onvoorwaardelijk uitspreekt voor de souvereiniteit van onze Landsvrouwe.

Recht tot het Hart

't Leven is een som, die niemand kan overmaken.

De Nederlandse Wereldopbouw

Snellere boerderij bouw gewenst.

Einde van ongewenste samenwoning op platteland in zicht.

door

F. J. DE FRAITURE.

Algemeen trof het ons op deze omzwervingen, dat geklaagd werd over het geringe aantal boerderijen, dat tot dusver herbouwd is. Gemiddeld kan men zeggen, dat tien percent van de verwoeste boerderijen thans herbouwd of in aanbouw is. In Gelderland waar 2109 boerderijen verwoest werden, zijn er thans — tot 1 November 1947 — 224 gereed of in aanbouw en 34 beschadigde definitief hersteld. Voor Noord-Brabant zijn deze cijfers: 2697 verwoest, 220 herbouw, 63 hersteld; voor Limburg 1175 verwoest, 99 herbouw, 41 hersteld en voor Zeeland 776 verwoest, 47 herbouw, 183 hersteld.

Dat niet reeds meer boerderijen herbouwd worden, vindt voor een belangrijk deel hierin zijn oorzaak, dat de bouwer 16 tot 25% van de bouwkosten terstond zelf moet fourneren, hetgeen voor zeer veel boeren een te hoog bedrag is bij de huidige hoge bouwkosten, terwijl hij over de rest van de bouwsom bovendien nog in het onzekere verkeert. Intussen echter snakken de boeren naar behuizingen, die immers tegelijk hun bedrijven vormen en een snellere boerderijbouw zou ongetwijfeld belangrijke verbetering van onze voedselpositie in de hand werken.

Een veelbelovend plan zagen wij in wording in Wellerlooi in de Noord-Limburgse gemeente Bergen. Op een gemeente-terrein groot 254 ha., dat evenwel nog voor belangrijk uitbreiding vatbaar is verrezen, de laatste tijd een vijftiental bungalows van 'n verbeterd type, benevens drie boerderijen als begin van een daar te stichten tuindersdorp. De bungalows kunnen later met een boerderij worden uitgebreid. Jonge tuinders werken hier vijf jaar op proef. Na gebleken geschiktheid kunnen zij dan grond en woning kopen.

Zeer verheugend is het te kunnen constateren, dat — in tegenstelling met de steden — de gedwongen samenwoning op het platteland en in de dorpen haar einde nadert. Reeds zijn er verschillende gemeenten, waar dit euvel vrijwel is opgelost, terwijl in tal van andere 1948 het einde van deze hoogst ongewenste noodtoestand zal brengen.

De kwestie der z.g. krepeergevallen is op een excursie als thans door de pers gemaakt, moeilijk te overzien. Minister Neher verklaarde uitdrukkelijk dat er vrijwel geen krepeergevallen meer bestaan. Wel echter kent de dienst der wederopbouw nog tal van ongwenste bewoningen. Het krepeergeval houdt nl. op zodra de door de oorlog getroffene zijn kippenhok of wat het mag zijn verlaat om een betere woning te betrekken. Kruipt daarna een ander vrijwillig in datzelfde kippenhok, dan rangschikt wederopbouw dat geval niet meer onder de krepeergevallen. Ook wanneer de betrokkene weigert onder de meest gunstige voorwaarden — geheel renteloos voorschot — te gaan bouwen, houdt zijn geval officieel op krepeergeval te zijn. Op deze wijze zijn er dus in het oog van de wereld tal van krepeergevallen, die het officieel niet meer zijn.

In het oog springend is tenslotte hoe in de ene gemeente opvallend veel, in de andere opvallend weinig gebouwd wordt. De betere of minder goede samenwerking tussen gemeentebestuur en streekbureau voor de wederopbouw lijkt ons hierbij van grote invloed. In ieder geval bewijzen bepaalde gemeenten, dat de wederopbouw inderdaad in een versneld tempo kan plaats hebben, alle remmende factoren ten spijt. Het doet goed dat te constateren.

NAAR DE RONDE TAFEL CONFERENTIE.

De Surinaamse afvaardiging ter Ronde Tafel Conferentie, bestaande uit de heren Mr. Dr. J. Buyskool, J. A. Drielsma, Saliken Mardi Hardjo, O. Karamat Ali, Kaulesar Sukul, J. A. de Miranda, en P. Wijngaarde, kwam Zaterdagavond per KLM uit Paramaribo aan en reisde Zondagmorgen eveneens per KLM naar Miami door. Het plan bestond om vandaar per Eastern Airlines naar New York te vliegen, vanwaar men zich 16 Januari per KLM naar Nederland hoopt te begeven.

De commissie is vergezeld van de heer D. K. L. Findlae, die als persvertegenwoordiger optreedt.

FILMOPNAMEN.

De Filmoperateurs kwamen weer eens terug opnamen te maken van de Nieuwjaarsmaskerade van de bewoners van Noorddi-Salinja. Tevens werden enige opnamen gemaakt te Slagbaai. Zondagmiddag werd in de Playa de muziek en zang vastgelegd, welke op de simadans gebruikt worden.

SCHOOLFILM.

Evenals op Curaçao en Aruba wordt 't onderwijs op Bonaire verrijkt met 'n nieuwe methode, nl. door op school 't behandelde toe te lichten met 'n film.

Reeds verleden jaar werd de protestantse school van 32 leerlingen voorzien van 'n filmapparaat. Daar 't echter voor de hand ligt, dat van nieuwe methodes zoveel mogelijk leerlingen moeten kunnen profiteren, heeft de Gezaghebber X Krugers met recht geprotesteerd bij de Onderwijs-instanties in Curaçao tegen de onbillijke achterstelling van de 3 andere scholen, die ongeveer 300 leerlingen tellen. De jongensschool in de Playa kreeg nu ook zijn projectie-apparaat.

NIEUWE KERK.

Het grote ronde raam in de voorgevel is gezet, rondom werd de voorgevel reeds tot de helft van dat raam opgemetseld. De kleine boog van het zangkoor staat reeds één week in de bekisting hard te worden. Met het vlechtwerk van de 2 grote spanten wordt binnenkort begonnen.

VACANTIE AFGELOPEN.

Eind verleden week en Zondag vertrokken de vele verlofgangers en leerlingen weer naar hun werk en school. Het is nu opnieuw stil in Bonaire.

OVERLEDEN.

Mevr. Maximiliaan Emilia van Koetsveld

De ondergetekenden, nabestaanden van de overledene nodigen hierbij hun vrienden en kennissen uit voor de begrafenis, die hedenmiddag om 5 uur zal plaats vinden

P. P. van Koetsveld
J. L. van Koetsveld v/d Weert
P. B. van Koetsveld
Familie van der Weert
Familie Bislick
José van Dinter

Sterfhuis Hoogstraat 26

K.S.C.

Gistermorgen was de korfballende jeugd van Curaçao tezamen gekomen op Santa Rosa, om op gepaste wijze afscheid van den vertrekkenden G. A. te nemen.

We zagen gezichten van Barber, Montagne, Gr. Kwartier, kortom uit alle parochies van Curaçao.

In een gloedvolle rede sprak Mej. Edna Fontilius, Pastoor Brada toe. Twee geschenken werden hem aangeboden, waarvan hij veel nut zal hebben op de reis naar zijn vaderland.

Na deze korte plechtigheid werd er een korfbalwedstrijd gespeeld tussen een twaalftal uit de stad en een twaalftal uit de koenoekoe. De stad zegevierde met 1—0. De speelsters van S.I.G. kregen de fraaie beker in haar bezit, omdat een S.I.G.-ster het doelpunt gemaakt had.

Bij zijn afscheidsspeech maakte de G.A. van de gelegenheid gebruik om de nieuwe G. A., den Eerw. Pater B. Fick aan de verschillende clubs voor te stellen. Daarna zette Mej. Fontilius het „Lang zal hij leven in". Alle aanwezigen zongen spontaan mee. Zo kwam het einde van een prachtige sportdemonstraties

Meisjes jullie hebt Pastoor Brada beloofd: „Wij blijven de K.S.C. trouw". We rekenen dus op U! Als G.A. was Pater Brada de ziel van de K.S.C. Hij leefde mee met iedere tak van sport in onze organisatie. Ondanks alle tegenwerking heeft hij de K.S.C kunnen opwerken tot een organisatie, die een belangrijk deel heeft ingenomen in de sportwereld van Curaçao.

Langs deze weg wensen wij hem nogmaals een goede reis toe en veel prettige dagen in Leeuwarden. Au revoir!

K.N.V.B. COMPETITIE VOETBAL.

District I Alle wedstrijden afgelast.

District II: Sparta — D. F. C. 0—2.

District III: Quick — A. S.O.V. 5—3.

District IV: Spechten — Eindhoven 0—2. Maurits — Longa 2—0. Helmond — T.S.C. 4—1, Baronie — Sittardse Boys — 1—2.

District V: Alle wedstrijden afgelast.

District VI: V.V.V. — Limburgia 0—1, Emma — Helmondia 4—1, M.V.V. — P.S.V. 2—2.

JONG HOLLAND VS. SITHOC 5—0.

Zaterdag was er een vriendschappelijke ontmoeting tussen bovengenoemde verenigingen. Beide ploegen hadden enkele invallers. Bij J.H. ontbraken Matrona, De Lannoy en Orman, vòor deze laatste stond een nieuweling, die een prachtpartij speelde.

Voor de rust woog het spel goed tegen elkaar op met gevaarlijke momenten voor beide doelen.

De nieuweling van J. H., die linksbinnen speelde, wist zijn nevenspelers telkens de ballen mooi voor te schotelen. Eenmaal gaf hij een prachtpass aan de linksbuiten de Windt, die naar binnen zwenkt en de keeper het nakijken geeft 1—0. J. H. krijgt nog een strafschop te nemen, die door Donker wordt overgeschoten.

Na de rust speelde de nieuweling van J. H. rechtsbinnen en wist zijn voorhoedespelers goed op gang te houden. Ook Virginia was goed op dreef en wist uit een laag aangegeven bal van Donker, een fraai doelpunt te maken. Op de linkervleugel ging het niet zo vlot, maar toch wisten ze van die kant ook doelpunten te maken. Sithoc kwam er niet meer aan te pas. De verdediging was helemaal kapot gespeeld en kon niet verhelpen, dat J. H. vijf maal het doel wist te vinden. Keeper Hatot zag nog kans een strafschop naast te schieten en de lat bracht ook nog een keer redding. De roo hemden mochten blij zijn, dat het bij 5— 0 bleef.

ASIENTO WINT DE GROTE SLAG EN PROMOVEERT.

Asiento heeft laten zien in de A-Klasse thuis te horen. Het examen, dat het daarvoor moest afleggen, was wel zwaar, hetgeen blijkt uit het eerste gedeelte, dat in hun nadeel uitviel.

Maar daarna werd het zo overtuigend goed, dat het diploma voor de A-Klasse met vlag en wimpel verover werd. We wensen de rood-witten van harte geluk met dit mooi resultaat en wij hopen, dat ze zich in de hoogste afdeling goed mogen thuis voelen en voor de andere verenigingen een waardige tegenstander zullen zijn, evenals in de goede oude tijd van Asiento.

Van de Veendammers hopen we, dat ze met nieuwe moed zullen aanpakken om het kampioenschap in de komende competitie van de B-Klasse te veroveren om het volgend jaar weer te kunnen kampen voor een plaats in de A-Klasse. En als we dan Veendam een raad mogen geven, doet het niet met Portugezen.

Het was een goede dag voor de schatkist van de C. V.B. want de belangstelling was bijzonder groot; vooral ook van de Islamensen. De oliestadjes en dorpen waren uitgestorven. Niemand wilde op dit groots voetbal appèl ontbreken om hun elftal aan te moedigen, toe te juichen en te zien winnen.

Zelfs de hoogste autoriteiten waren aanwezig.

De wedstrijd, die onder leiding stond van de heer W. v. Rosberg, was niet zo mooi als de vorige ontmoeting en ook niet zo sportief. Zoals er enkele Veendammers zich nu gedragen hebben, zijn zij de oorzaak ervan, dat hun vereniging roemloos ten onderging.

Als de scheidsrechter laat beginnen, speelt Asiento met de wind in de rug de beste partij en weet dit voor de rust in drie doelpunten uit te drukken. Het eerste komt van de voet van Smit, na tien minuten. Als er ruim een half uur gespeeld is, krijgt Asiento een corner te nemen op de linkervleugel. De bal wordt mooi voor doel geplaatst, waar Treling met een kopbal het vonnis voltrekt. Het gejuich is nog niet van de lucht, of weer hadden de oliemannen roos geschoten door Smit. 3—0.

Bij dit doelpunt werd gedacht aan buitenspel. De Veendammers verloren de moed niet en de rechtervleugel ging er van door en plaatste mooi voor doel, waar de midvoor al klaar stond om met wat tegenwerking van de keeper een gaatje te vinden 3—1. Ook dit doelpunt was dubieus.

Dat waren drie doelpunten binnen de tien minuten. Met deze gunstige stand voor de rood-witten ging de rust in.

Na de rust had Veendam het voordeel van de wind en speelde gerume tijd op de helft van Asiento, maar de verdediging gaf geen krimp en Vrouwe Fortuna kwam ook een keer te hulp, toen de bal tegen de lat en paal terecht kwam. Dan weet Asiento het spel te verplaatsen en gaat het gelijk op. Beide partijen krijgen enkele corners te nemen, die niets opleveren. Als er nog een kwartier te spelen is, krijgt Asiento een kans wanneer Treling doorgebroken is, maar hij wordt unfair genomen door de Portugees die als straf het veld moest verlaten. De vrije schop levert niets op. Dan weet de Asiento middenvoor nog een doelpunt te maken, waarmee de keeper van Veendam geen genoegen kan nemen en uit protest het veld verlaat. Enkele andere spelers van Veendam volgen zijn voorbeeld.

Het spel ligt stil, er zijn nog een paar minuten te spelen. Zonder dat er nog een bal getrapt wordt eindigt dit grote gebeuren in alle **stilte.**

AGENDA

BIOSCOPEN:

WEST-END: „The Strange Woman" 7 en 9.15 uur.

CINELANDIA: „The Scarlet Horseman" 8 uur.

ROXY: „Sangre en la Playa" 7 uur; „The Stranger" 9 uur.

CULTUUR CENTRUM: Tentoonstelling Amerikaanse schilderkunst; dagelijks 4.30 tot 7 uur en Zondag 10.30 — 12 uur am.

WIT GELE KRUIS: De dienst van wijkverpleging wordt tot en met 18 Januari as. waargenomen door Zuster Langemeyer, Pasanggrahan, telefoon 1227.

APOTHEKEN: De avonddiensten tot en met 16 Januari as. worden waargenomen door: Botica Wilhelmina (Punda), Hendrikplein 7, telefoon 2380 en door Botica Central (Otrabanda), Bredestraat 45, tel. 2281.

CUROM:

Maandag: 18.30 Kinderuitzending (P.); 18.50 Dinermuziek; 19.20 Uitzending in het Papiament; 19.30 Disco-nieuws; 20 Nieuws; 20.15 Comedy music; 20.30 Sportweek; 20.35 Mailbrief uit Nederland; 20.45 Aether-cabaret; 21.30 De wereld schrijft; 21.35 Melodie en R thme; 21.55 Het voornaamste nieuws.

Dinsdag: 12 Programma-overzicht; 12.05 Lunchmuziek; 12.30 Nieuws; 12.45 15 minuten met Bob Stenley.

Departement van Onderwijs en Volksontwikkeling

Leergang Avondonderwijs

Aruba.

De Inspecteur van het Onderwijs, Hoofd van voornoemd Departement

MAAKT BEKEND

dat op **ARUBA**, bij voldoende deelname zal worden ingesteld een leergang voor **TIMMEREN**.

Gegadigden voor deze leergang kunnen zich aanmelden bij de Directeur van de cusi. de Heer G. Amelink, die daartoe zitting zal houden in de Julianaschool op de volgende tijden:

Dinsdagavond 13 en 20 Januari 1948 van 18.00 tot 20.00 uur
Woensdagavond 14 en 21 Januari 1948 van 18.00 tot 20.00 uur

Tevens bestaat nog gelegenheid zich op te geven voor de cursus **LANDMACHINIST.**

Verdere inlichtingen over deze cursi te bekomen bij de Directeur op de aangegeven tijden.

2-1

K.S.C.

Zondag jl. wist de sportvereniging D.B.O. de Mons. Verrietbeker in de wacht te slepen, door haar sportvrienden van De Ster met 5—1 te verslaan.

De cricketspelers van Willemstad versloegen eveneens hun vrienden van Nieuwpoort.

TENTOONSTELLING AMERIKAANSE KUNST.

Zaterdagmiddag opende Z.E. dr. P. A. Kasteel in het Cultuurcentrum een tentoonstelling van Amerikaanse kunst. Deze tentoonstelling bestaat uit schilderijen en beeldhouwstukken, vervaardigd door de dochter van de Amerikaanse Consul ter plaatse, Miss Jenny Lynn Franklin. Onder de genodigden zagen wij o.a. Z. E. dr. P. A. Kasteel met zijn adjudant, Frater Odulfinus, Dr. C. Süthoff, Mr. Jas, Mr. Ellis, de Oversten Velderman, Venema en Van Dunn, het Consulaire Corps, alsmede vele burgerlijke- en militaire autoriteiten.

De Amerikaanse consul, de heer Franklin opende de tentoonstelling en sprak daarbij woorden van lof voor zijn dochter, die na intensieve arbeid deze tentoonstelling mogelijk maakte. Zijn toespraak was doordrenkt van echte en geestige Amerikaanse humor.

Hierna verzocht miss Jenny Lynn Franklin de Gouverneur de tentoonstelling te openen.

Zijne Excellentie, Gouverneur dr. P. A. Kasteel, voldeed gaarne aan dit verzoek, temeer omdat de exposante een dochter is van een man, die op ons eiland zovele vrienden telt. Vervolgens citeerde de Gouverneur de woorden van Emerson, „Not imitation, but creation is the aim". En hierin is miss Lynn volkomen in geslaagd. Spr. was er van overtuigd, dat indien Emerson nog zou leven, hij dit werk ook zou waarderen.

Zijne Excellentie besloot haar rede met de volgende woorden: „Moge het in ieder geval gezegd worden, dat u het artistiek ideaal verwezenlijkt hebt. Moge deze tentoonstelling bevredigend zijn voor uw ouders, vrienden en in het bijzonder voor u zelf."

BENOEMINGEN VICARIAAT.

Op voordracht van de H. E. pater vicaris-generaal, C. Gallé heeft Z. H. Exc. Mgr. P. I. Verriet pater M. Meesters benoemd als pastoor van Santa Rosa en pater A. Frunt benoemd als pastoor van Pietermaai.

NIEUWS IN HET KORT.

— „De Nieuw Holland" is met een eerste contingent gedemobiliseerden uit Indonesië in IJmuiden binnengekomen.

— Niet de „Orpheus" maar een ander schip met onbekende naam zit voor Scheveningen in moeilijkheden. Gelukkig is de positie van het Russisch schip „Dwina" aanmerkelijk verbeterd.

WACHTDIENSTEN.
C.P.I.M.

Maandag.

Telegram Afdeling: tel. 307, na 23 uur M. v.d. Water, tel. 553.

Personeel Afdeling: L. A. Lemmens, Bernhardlaan 2, tel. 272.

Materialen Afdeling: M. Plaisier, Hotel CPIM, kamer 60, tel. 843—844.

C.S.M.

Rederij: A. de Troye, tel. 724.

Scheepsgereedschap: 8 — 23 uur Office, tel. 458—551; 23 — 8 uur P. C. Heitlager, tel. 288.

Dok Afdeling: A. van Hasselt, tel. 468.

Piet Bakker in de West

Wij zijn niet de enigen, die critiek hebben uitgeoefend op Piet Bakker. Onze lezers zullen zich herinneren de oppervlakkige beschouwing, die de journalist wijdde aan het Papiament als voertaal.

Ook het orgaan van het volkscomité „Nos Lucha" geeft zijn mening weer over de opvattingen, die Piet Bakker huldigde over de politieke toestand op ons eiland. Het bewuste artikel in „Nos Lucha" luidt als volgt:

We herinneren ons, dat wij enkele maanden geleden, de Heer Bakker van Elseviers-weekblad, mee genomen hebben naar een kleine bijeenkomst. De Heer Bakker schrijft nu in Elseviersweekblad over deze bijeenkomst op een wijze, die verwarring sticht. Hij doet het voorkomen, dat het Volkscomité alleen bestaat uit die kleine groep. Hij heeft er niet bij vermeld, dat wij hem gebracht hebben naar een van de uithoeken van Curaçao, juist om hem te laten zien, dat iedereen ook de eenvoudigste mensen een eigen regering wensen.

Uit die bijeenkomst concludeert hij, dat het gehele volk niet rijp is om een eigen regering te vormen. Indien wij uit een bijeenkomst van enkele kneuterboeren zouden concluderen, dat Nederland geen recht heeft op een eigen regering, begaan wij dezelfde dwaasheid. Bovendien vertelt de Heer Bakker, dat Nederland ons volk verwaarloosd heeft. Indien dit waar is, vragen wij: Welke garantie hebben wij, dat Nederland, dat zelf in nood verkeert, zelf de handen vol heeft met Indonesië, nu plotseling zijn beste krachten naar Curaçao zal sturen, om de taak die Piet Bakker op Nederland wil leggen, te vervullen. In ieder geval willen wij die risico niet lopen. Wij zijn ervan overtuigd, dat wij zelf die taak kunnen volbrengen. Wij houden meer van ons land, dan wie ook. Wij zullen vanzelfsprekend de hulp van Nederlanders inroepen waar onze eigen krachten te kort schieten. Maar wij zijn niet bereid onze zelfstandigheid in ruil daarvoor te geven. Indien Nederland werkelijk de belofte van de Koningin wil nakomen, dan kan dit niet op de wijze door de Heer Bakker voorgesteld. Nederland moet eerlijk zijn. Indien Nederland erkent, zoals Piet Bakker beweert, dat het Curaçao verwaarloosd heeft, dan kan het ons niet kwalijk nemen, dat wij zelf de hand aan de ploeg willen slaan.

Een nieuw Koninkrijk kan niet gevormd worden op de onderschikking van de volken overzee. Wij verwachten van Nederland en de Nederlanders een loyale houding, als de onze. De Heer Bakker denkt, dat wij kinderen zijn, omdat wij niet tegenover elkaar staan als de Nederlanders tegen elkaar in de politiek. Wij wensen niet een politieke ontwikkeling mee te maken als Nederland. Wij wensen constructieve arbeid in het belang van de volledige ontwikkeling van Curaçao in Rijksverband.

Wij wensen zoveel mogelijk eenheid en niet zoals in Nederland verdeeldheid op grond van religie. Wij hebben tot nu toe de overtuiging, dat er genoeg eerlijke Nederlanders zijn, die de vervulling van de Koninklijke belofte nastreven. Wij hebben kennis genomen van de resolutie van de Katholieke Volkspartij, en van de resoluties van de Partij van de Arbeid, en deze besluiten hebben ons vertrouwen in Nederland gegeven.

Wij meenden dat hij zich onpartijdig zou uitlaten, hoewel wij begrijpen, dat hij verplichtingen heeft tegenover het kapitaal, dat achter Elseviersweekblad steekt. Nu heeft hij onze hospitaliteit en onze eerlijke wijze van handelen genoemd uitingen van een kinderlijk gemoed. Wij van onze kant menen, dat Piet Bakker een gemoedelijk mens is, en dat gemoedelijke mensen over de ernstige strijd waarin wij gewikkeld zijn, maar moeten zwijgen. Piet Bakker beoefent de burgerlijke gemoedelijkheid als deugd. Maar ons in deze gemoedelijke burgerlijkheid de rol van kinderen te laten spelen, gaat iets te ver. Het spijt ons dat wij met bezwaren voor de dag moeten komen, maar onze strijd is te ernstig, dan dat we risico's willen uitlopen, risico's die bestaan in onvoldoende voorlichting van het Nederlandse volk.

BOOTDIENSTEN OP DE ANTILLEN.

„Willemstad" is modern uitgerust.

Vredig dobbert de „Willemstad", punt van de boeg uitdagend naar de verre horizonten van de blauwe Caribbean, op de baren van de St. Annabaai. De punt van het schip wijst naar de Beneden- en Bovenwindse eilanden, want daar naar toe zal ze de steven wenden, en dan weer terug.

Het wordt een geregelde dienst van Curaçao naar die eilanden, niet alleen voor vrachtgoederen, maar ook voor passagiers. Een ruime passagiersaccomodatie biedt gelegenheid aan 24 passagiers om een tochtje mede te maken. En eventuele passagiers kunnen met een gerust hart aan boord gaan, want de „Willemstad" voldoet aan alle eisen die aan het vervoer over zee gesteld worden.

Brandblusapparaten, twee reddingsboten en twee reddingsvlotten en een moderne zend- en ontvang-apparatuur, zodat steeds contact met de vaste wal gehouden kan worden.

Voorts is het schip toegerust met een duizend-pk Dieselmotor, vier grote koelkamers met automatische koelmachines, electrische stuurinrichting en het kan een snelheid van twaalf tot vijftien mijl per uur bereiken.

Ook aan de passagiersaccomodatie is de uiterste zorg besteed, twee kooien, kasten, spiegels en een electrische ventilator.

Ook is er nog een salon, die voor allerlei doeleinden gebruikt kan worden.

Men is druk bezig de lading hout, welke de „Willemstad" van Puerto Cabeza heeft meegebracht, te lossen. Eerst daarna zal met een intensieve dienst op de Beneden- en Bovenwindse eilanden een aanvang worden gemaakt.

De eigenaar, de heer Josef Hart, kon ons nog geen dienstregeling voorleggen, maar wel blijkt dat deze dienst in een grote behoefte zal voorzien.

Het doet ons goed te constateren, dat de ontwikkeling van Curaçao nog gestadig groeit. Het initiatief, genomen door de fa. Josef Hart en Co., zal zeker slagen. En zulks temeer, omdat het mag vertrouwen op een technisch geschoolde bemanning.

DE K.N.S.M. EN WEST-INDIË.

In het verslag over 1946, uitgebracht in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders in de K.N.S.M., memoreren wij, dat de K.N.S.M.-vloot met 10 schepen met een totaal van ruim 38.500 ton draagvermogen is uitgebreid.

De verbinding tussen Nederland en België met de overzeese gebiedsdelen Suriname en Curaçao en omliggende landen kwam voor het ladingvervoer geleidelijk op gang. Ook hier moesten wij herhaaldelijk vreemde tonnage charteren. In de tweede helft van 1946 nam het ladingaanbod thuiskomend van West-Indië belangrijk toe, mede door de snelle ontwikkeling van de houtexport van Suriname en door flinke fosfaatverschepingen van Curaçao, beide bestemd voor Nederland.

De dienst tussen Europa en de Westkust van Zuid-Amerika herstelde zich van enkele incidentele afvaarten tot een vierwekelijkse dienst.

Het vervoer van New York, in wat mindere mate ook dat van de Golf naar West-Indië ontwikkelde zich gunstig, waardoor uitbreiding van de in deze lijnen geplaatste tonnage nodig werd. Met uitzondering van de vaart op Haïti, hervatten wij de verbinding met alle havens, die vóór de oorlog ditzelfde gebied Hetzelfde geldt voor de concurrerende lijnen onder Amerikaanse vlag, die sedertdien, evenals v--r de oorlog, ditzelfde gebied bevaren.

Ook in het kustverkeer in West-Indië hernamen wij onze plaats. Curaçao en Cristobal zijn de centrale havens van waaruit wij het gehele gebied in en om de Caraïbische Zee bestrijken, zomede de Atlantische kust van Mexico en de Westkust van Zuid-Amerika. De vaart door de Straat van Magelhaen rondom Zuid-Amerika werd voortgezet.

Vrachten conferences.

Onze schepen van Europa naar West-Indië en de Westkust van Zuid-Amerika vice versa voeren wederom in het vooroorlogse Conferenceverband. De lijnen, welke de verbinding onderhielden tussen de Verenigde Staten en West-Indië, waren zowel tijdens de oorlog als in het verslagjaar aangesloten bij de desbetreffende vrachtenconferences. In het verkeer rondom Zuid-Amerika werden tariefovereenkomsten tot stand gebracht met de voornaamste concurrerende lijnen, teneinde een zekere stabiliteit te waarborgen.

Passagiersdienst.

Veel zorg baarde ons de transatlantische passagiersdienst De „Stuyvesant" en de „Cottica" — de laatste in Mei 1946 onttrokken aan de verbinding New York — West-Indië — voeren voortdurend tussen Nederland, Suriname en Curaçao v.v., maar de daarmede geboden accommodatie was ten enenmale onvoldoende om de stroom van passagiers te verwerken, die na de oorlog vervoer verlangden. Velen wachtten sedert jaren op hun Europese verlof, anderen wensten een nieuwe werkkring in de West aan te vangen. Door de Regering werd het m.s „Boissevain" van de Koninklijke Paketvaart Maatschappij N.V. daarom aangewezen voor een reis heen en weer naar de genoemde overzeese gebiedsdelen; in beide richtingen werden ca. 1000 passagiers vervoerd, grotendeels in tijdelijke accommodatie in de tussendekken van het schip aangebracht.

Onze dochterinstelling, de N.V. West-Indische Scheepvaart Maatschappij te Willemstad (Curaçao) declareerde over het boekjaar 1946 een dividend van 7%. De gang van zaken bij dit Caraïbische kustbedrijf voldoet aan onze verwachtingen.

GOUVERNEMENTS-BOEKERIJ.

Nieuwe aanwinsten.

Romans: „Broadway" V. Baum; „De oude klok" E. Claes; „De paarden van Holst" G. van Eckeren; „De makelaar en ik" Exodus; „Zeven stippen en het geluk" J. Hell; „Petrus in dubio" W. van Iependaal; „Een burgerkoning" D. de Jong; „Medicijnen en liefde" S. Landquist; „ Jamaica Inn" D. du Maurier; „Bushido" L. Morris; „De heer van Jericho" E. Nicolas; ;„Brood uit het water" F. van den Oever; „De duivelsche drieaenheid" D. Ouwendijk; „Zonlicht op Zaterdag" J. B. Priestley; „Het zwakke verzet" H. Prijs; „De vriendschap van Rikus en Anja" M. Schmitz; „Vaarwel, mijn broeder" I. J. Singer; „'t Was op een dag in Mei" M. Vetter; „Het begon in Baltimore" Th. van Walder.

Studieboeken: „Meesters der muziek" Ph. Bernet Kempers; „Twee tegen één" (toneel) R. Blijstra; „Verzamelde gedichten" J. Campert; „Mijn jonge jaren" W. S. Churchill; „Vonnis voltrokken" (toneel) M. Dekker; „Van invasie tot victorie" D. D. Eisenhower; „Revolution before breakfast", Argentina, R. Greenup and L. Greenup; „Psychologische typen .n. G. Jung; „Onze vliegers in Indië" C. C. Küpfer; „Het staatsrecht van Nederlands Indië" J. H. A. Logemann; „De eerste walvisvaart van de „Willem Barendsz" A. Melchior; „De droom en de sirene" (toneel) W. Ph. Pos; „Muziekgeschiedenis in vogelvlucht" E. Reeser; „As he saw it" E. Roosevelt; „Rilke in Zwitserland" J. R. von Salis; „Jim Dandy" (toneel) W. Saroyan; „Er wordt geklopt" (toneel) J. van Schaik-Willing; „Diogenes in de Tropen" J. H. W. Veenstra; „Mnemosyne in. de bergen" S. Vestdijk.

BURGERLIJKE STAND.

Stadsdistrict.

Geboren.

Dec. 21 de Windt, Edna Marciana echtg. v. de Haan, G. L. d; 20 Asmus, Alma Beatrice Guillaumine echtg. v. Monk, W. M. z; 18 Cornelio, Antonia Marcelina echtg. v. Suart, F. I. d; 21 Martha, Clara Antonia d; 18 Keli, Hermania Victoria z; 22 Ten Meer, Talma Beatrice echtg v. de Rooy, R. A. z; 20 Bentura, Rosabella Fidelia echtg. v. Urvina, A. M. d; 23 Taverner, Beryl Mary echtg. v. de Haas, C. d; 22 Kaak, Cornelia Johanna echtg. v. Hoffman, J. z; 16 Stomp, Gertrude Heloise z; 22 Ocilia, Carmen Virginia echtg. v. Lourens, Martinus z; 23 Kraanwinkel, Edan Reinilia Isabel z; Simon, Aura Julieta echtg. v. Coster, J. Th. z; Abrahamsz, Louisa Anunciacion echtg. v. Capello, V. d; 20 Walié, Camilia Dorotea echtg. v. de Wind, A. I. d; 19 Richardson, Lieona Oriana z; Zimmerman, Frieda Leonicia Cristina echtg v. Bernadino, J. A. d; 22 Barzey, Sarah Ann Agusta z; 20 Reineta, Elvia Maria z; 9 Toufic, Johanna d; 22 Maduro, Gladys Julia d; 23 Reineta, Petra Maria Paulina echtg v. Cras, E. z; Petrorella, Cornelia Inocencia echtg. v. Veerkamp, J. H. d; 16 Zimmerman, Nilca Alexandrina echtg v. Volkm, A d. N. S. d; 19 Ras, Eugenia echtg v. Fonseca, E. H. Th. z; 23 Reyes, Elina Josefa Sirit echtg v. Medina, A. J. z; 8 Silie, Nilda Paulina echtg. v. Gonzalez, V. A. d; 25 Denotia, Paulina Francisca echtg. v. Richardson, G. M. d; 26 Lesire, Vidalina Adriana echtg. v. Mongen, F. A. z; 24 Elisabeth, Carmen Mercedes echtg. v. Meursing, F. G. Ch. z; 25 Soeperman, Soemini Harriette echtg. v. Nunes, J. C. M. d; 26 Spanning, Theresia Mathilda Esselien echtg. v. Cooman, J. M. d; 25 Cisilia, Maria Luisa echtg. v. Seykerbuyk, P J. z; 24 van der Gen, Vera Guillermina echtg. v. Henriquez, H. M. d; 23 Lucio, Cecilia Ignacia echtg. v. Ilaria, R. G. d; 19 Fraser, Nita Cornelia echtg v. Kappel, P. J. d; 25 Cornelia, Sofia Isidora echtg. v. Jansen, J. G. d; 25 Ignacio, Macaria Juliana z; 27 Sanchez, bosefa Amada echtg. v. Cijntje, R. M. d; 28 Berkemeyer, Helouise Marie echtg. v. Hoefdraad, J. L. R. z; 27 van Kampen, Louwisa Antonia Margarita Clara echtg. v. Thodé, P. F. z; 21 Westdijk, Pietertje echtg. v. Biesheuvel, W. d; 26 Wilson, Maud Madaline echtg. v. Andrews, A. z; 21 Antonio, Selfa Modesta z; 23 Martines, Petra Rosaria z; 11 de Jesus, Elma Constancia z; 27 Capriles, Maria Margarita Antonia echtg v. te Winkel, M. H. z; Williams, Johanna Eugenia echtg. v. van Wilgen, L. C. 2 z; 29 Brinet, Sarita Mercedes echtg v Sling, A. T. z; 27 Jack, Isabelia Naomi echtg. v. Johnnie, H. z; Verheugen, Jeannette Petronella Gerarda Benedicta echtg. v. van der Mullen, J. J. P. A. z; 30 van Veen, Elisabeth Maria echtg. v. Lichtenbeld, G. J. z; 25 Baly, Jeanne Gertrude echtg. v. Harry, S. E. Th. d; Daniel, Ruby Raphella echtg. v Mourillon, J. W. z; 30 Ersilia, Guilermina Martina echtg. v. Rosalia, A. R. z; 28 Hanst, Emigda Leonora echtg. v. Rhodes, A. H. z; 26 Sambo, Irma Casilia echtg. v Bak, I. R. z; Nicastia, Irma Thomasa echtg. v. Clemencia, A. M. d; 27 Albertus, Herminia Catharina d; 28 Lucia, Johanna Martha d; 29 Hartland, Johanna Adriana Akberdina echtg. v. Wolfson, W. J. d; 30 Payne, Dorris Ismay echtg. v. Green, B. U. z; 29 Casiano, Crisaltha Carlota Octavia echtg. v. van Oudheusden, L. C. d; 31 William, Matilda Modesta echtg. v. Morars, J. E. z; 30 Calgren, Marharetha Angelique echtg. v. Wong-Chung, E. H. z.

Ondertrouwd:

Dec. 24 Mohnblath, Nicky en Dorer, Helene; 27 van Schouwen, Johannes Piet en Denz, Lydia Helena; Bustamante, Alfredo Enrique José en Heyer, Gilma Henedina; 30 King, Irvington Rosvelt en Archibald, Mildred Dolcina; 31 Pellicer, Francisco Antonio en Oberso, Constancia Sofia.

1948: Jan. 2 Nicholas, Rabaey en Roumou, Josephe Mathilde Martillienne; Rommy, Henny Lucien en Meulens, Theresa Maria; Beaumont, Juan Isidor en Piar, Presira Imelda.

Getrouwd:

Dec. 23: Ferguson, Cylvester Carlisle en White, Mary Gloria; Bake, Bernardus Johannes en Wolf, Sylvia Augusta; Ramirez, Jesus del Carmen en Hernandez, Julia Petra; 24 Jansen, Alfonso Angelez en Dorothea, Maria Francisca; Sambo, Luis Bernardo en Vrutaal, Inesia Sebastiana; Tweed, Joseph Ashley en Bailey, Margaret Agatha; Allie, Joseph en Fraai, Gloria Maria Odalion; Webster, Albion Brian en Richardson, Mary Malvina; Williams, Gabriel Joseph en Amory, Frances Ann; Taber, Francis Mandar en Meyboom, Johanna Catharina Helena; 27 Copra, Luis Paulino en Mingueel, Leonita Margarita; Schultz, Edwin en Henriquez, Maria Adela; Cathalina, Sanro Felesito en Paula, Devorita Feliciana; Rodriguez, Carlos Manuel en Felida, Cristiana Bonifacia; Lo-A-Njoe, Johannes Harry en Baroosa, Rubia Carosar; Fancito, Arcilio Toribio Pedro en Davelaar, Anna Maria; Vega, Ubaldo Rafael en Logs, Alcira Margarita; Mercera, Lorenzo Cristobal en De Pool, Rosa Ivy; Isenia, Venancio Fernando en Pandt, Audrey Blanche Joyce; 29 Fraaij, Fulipi Martinus en Elisa, Arebeca Heriberta; Archangel, Victor Xavier en van Uyten, Hermenegilda Eufemia; Puchi, Luis Guillermo en Lourens Luteria Constancia; 31 Pol, Mateo José en de Camps, Trifila Krisalta; Albertus, Bruno Marcos en Davelaar, Theodorita Maria.

Overleden:

Dec. 20 Ferreira, Antonio echtg. v. Rodrigues, M. A. 34 j.; 21 Mengelina, Floranus Adelaide echtg. v. Manuela, C. D. 66 j.; 25 Gonzalez, Teófilo Urbano echtg. v. de Kaster, A. P. 33 j.; 16 Correa, Alcides onbekend; 20 de Windt, Gijsbert Nicolaas Romano echtg. v. Paulina, L. B. 52 j.; 23 Kirindongo, Emirto Francisco 4 m.; Lucio, Cecilia Ignacia echtg. v. Ilaria, R. G. 35 j. 26 Peters, Virginie wed. v. Tschumu, W. H. 85 j.; 27 Pikerie, Frenny Paulus 11 m.; 24 Lieder, Eleonora Elisabeth 86 j.; 23 Chaclin, Meliton Espino Marianus echtg. v. Everts, Anna Lidia 63 j.; 29 Denisia, Victor Pieri wed. v. Elisa, P. 79 j.; 27 Maarten, Ronald Isidoro 8 m.! 21 Anthony, Nicasio Ricardo 48 j.

TWEEDE DISTRICT.

Geboren:

Dec. 8: Ostiana, Apolonia Virgen echtg. v. Martha, J. R. d; Ostiana, Apolonia Virgen echtg. v. Martha, J. R. z; 4 Van Eyte, Catalina Bononia echtg. v. Coeriel, C. J. z; 6 Davelaar, Catharina Isenia echtg. v. Adamus, N. M. z; 8 Knip, Ernetilia Lucia echtg. v. Wilkerson, G. D. d; Girigorie, Catalina Francisca Romana echtg. v. de Graaff, J. M. z; 5 Statia, Francisquita Maria echtg. v. Kleinmoedig, H. L. z; 8 Pedro, Petra Alcantara echtg. v. Emperador, J. A. d; 9 de Mey, Leonita Virgilia echtg. v. Kierindongo, D. H. d; 5 Pieter, Crescencia Inés echtg. v. Lucia, M. H. d; 8 Obispo, Anna Ricarda echtg. v. Jacobs, J. M. d; 9 Ricao, Vera Evelin d; Raimundo, Adela Obispa echtg. v. Mercelina, M. d; 2 Manuel, Margarita Tomasa d; 5 Anastasia, Irma Celestina z; 14 Aniseta, Maria Mercedes echtg. v. Martina, M. M. d; 1 Soerka, Merçelita Polonia z; 12 Floranus, Cecilia Ignacia z; 17 Pontilius, Elsa Maria echtg. v. Lucia, J. N. z; 13 Martina, Silvia Cornelia echtg. v. Arundel, V. M. d; 16 Heiliger, Antonia z; Heiliger, Antonia z; 13 Petronelia, Carolina Placida echtg. v. de Windt, A. G. d; 12 Djaoen, Lucita Reinita d; 13 Coffie, Maria Louisa, echtg. v. Desman, J. A. d; 10 Rosa, Seferina Saturnina z; 12 Martijn, Ambrosina Obispo z; 7 Gonzalez, Emilia Julia z; 12 Beker, Julianita Silvia z; 17 Pedro, Juanita Alberta echtg. v. de Wind, F. de J. d; 18 Bleyden, Santa Altagracia d; 14 Hermina, Petronilia Advincula echtg. v. Helena, J. H. z.

Ondertrouwd:

Dec. 10: Lont, Marius Ludwig en Sprang, Theodora Lydia Justina.

Getrouwd:

Dec. 10: Jonis, Agustin Bautista met Valerian, Merselita Martina; Llanes, Elcio Luciano met Coeriel, Etna Evarista; Pannefiek, Salomon Martinus met Kalmera, Editha Christina; Koenen, Willem Frederik met Jetung, Mary Louisa Edith; 17 Polonius, Benjamin Luciano met Marcos, Martina Candelaria; Lovert, Marcelino Martir met Martina, Apolonia Ezequiel; Anastatia, Pascual Martis met Pedro, Cathalina Isenia; 18 Trinidad, Modesto Crecencio met Onafra, Clisia Virginia.

Nederland eert zijn verzetshelden

In bloed gedrenkte aarde op de Dam

Elf donkerrode urnen, gevuld met aarde, welk gedrenkt is van het bloed van ontelbare vaderlandse helden zijn vanmiddag onder doodse stilte bijgezet in het voorlopige Nationale Monument op de Dam, dat, als een symbool van onsterfelijke dankbaarheid en verering, is opgetrokken uit simpele, rode baksteen.

„Aarde door offers gewijd,
samengebracht uit gans het land,
teken tot in verren tijd van
heugenis en vasten band",

Zo zeggen de in grauwe steen gebeitelde woorden tot hen, die hier langs zullen gaan, opdat nimmer vergeten zal worden wat dit plekje nationale grond in het hart van Amsterdam betekent.

Gewijde aarde.

Roerloos stond een wacht van luchtmacht, marine, landmacht voormalige Binnenlandse Strijdkrachten naast het gedenkteken, even roerloos stonden elf soldaten achter de rij van urnen. Het carillon van de Paleistoren liet speels zijn wijsje van drie uur door de klare najaarslucht klingelen, toen de Koningin, de Prinses en de Prins met gevolg het historische Damplantsoen betraden om getuige te zijn van dat plechtig nationaal gebeuren.

De commissarissen der Koningin van alle provincies posteerden zich voor de urnen en plaatsten achtereenvolgens de potten met aarde in de daarvoor bestemde nis — gewijde aarde, waarop helden hun levensoffer brachten voor het vaderland.

De Koningin, gekleed in een bontmantel van zilvervossen, trad toen naar voren en legde, tezamen met haar adjudant, kapitein Bührmann, een enorme krans, waaraan linten bevestigd waren in de kleuren van de Militaire Willemsorde en van het Verzetskruis. Toen volgde de krans, neergelegd door het prinselijk paar en minister mr. P. J. Witteman deponeerde een fraaie krans namens de Nederlandse regering.

Plechtig schalden de tonen van het Wilhelmus door de kapelmuziek van het Amsterdams Politie Muziekcorps over de doodstille Dam, waar honderden belangstellenden schouder aan schouder een onuitgesproken hulde brachten aan de nagedachtenis van hen, aan wie Nederland mede zij bevrijding te danken heeft. Ontroerend was dit grootse moment, waarop heel langzaam de Nederlandse driekleur gehesen werd, die dan als een ritbundige overwinningsvaan boven het monument wapperde, glorieus in zijn rood, wit en blauw tegen een wolkenjagende herfsthemel. en

„Dit teken, dat ons een nationale cenotaaf wil zijn, draag ik over aan de zorg van het gemeentebestuur van Amsterdam", zo zei de voorzitter van de Nationale Monumenten Commissie jhr. dr. M. L. van Holthe tot Echten, waarna de burgemeester van Amsterdam, mr. A. J. d'Ailly, met enkele woorden het monument namens de gemeente aanvaardde.

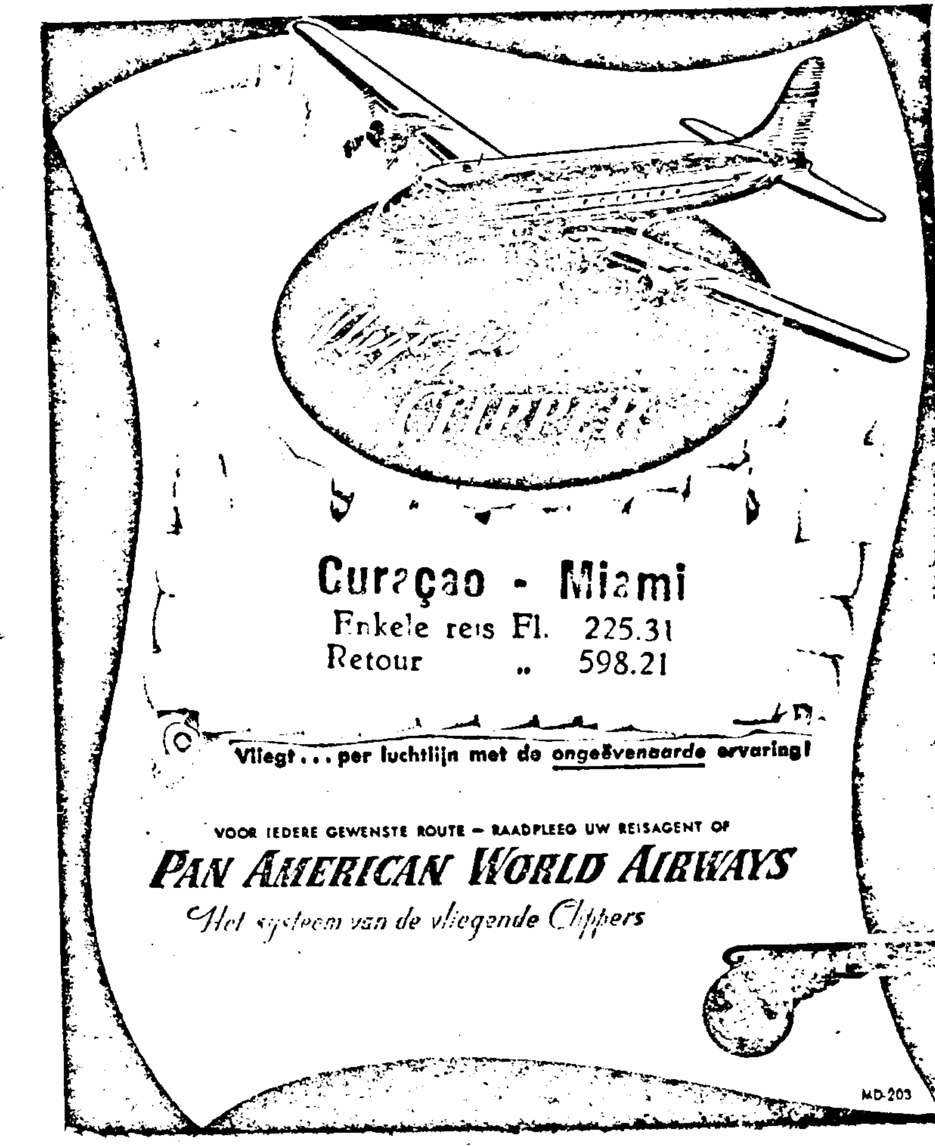
Er werden maar weinig woorden gewijd aan hen, voor wie dit nationale gedenkteken is opgericht, maar het plechtige, uiterlijke vertoon sprak boekdelen en in aller harten was de herinnering aan dappere strijders en aan moedige vrouwen voor wie geen offer te groot was.

Tevoren waren in de Nieuwe Kerk in plechtige bijeenkomst vele autoriteiten en andere genodigden bijeen, waarbij Z.K.H. prins Bernhard het Koninklijk Huis vertegenwoordigde. In verband met een lichte verkoudheid van de Koningin was de Landsvrouwe hierbij niet tegenwoordig. Na orgelspel van Henk Loohuys, een voordracht door Claudine Witsen Elias en zang van Laurens Bogtman, hield de minister van Staat, jhr. mr. F. Beelaerts van Blokland een rede, waarin het werk en de bemoeienissen van de voor het gehele Nederlandse volk representatieve commissie uiteengezet werd.

„Als eerste verwezenlijking van de taak van deze commissie zullen wij heden getuigen zijn van de grondlegging van het Nationale Monument, het gedenkteken, dat aan het nageslacht zal overdragen de herinnering aan al hetgeen het Nederlandse volk heeft doorgemaakt, gedurende de vijf jaren van vijandelijke tyrannie en sadistische onderdrukking. Maar niet alleen aan de bittere noden, de jammer en de smart, in die jaren geleden, zal het monument de herinnering levendig houden. Het zal vooral spreken van de krachtige geest van verzet, de taaie onbreekbare weerstand, de verbondenheid en de onderlinge samenwerking tussen alle groepen en het onwrikbaar vertrouwen in de uiteindelijke overwinning".

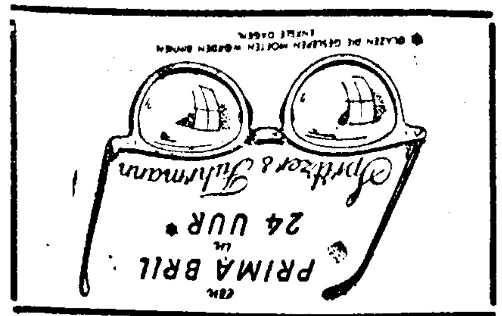

Illegale middelen konden de legale actie schade doen

Beschuldigingen overdreven geacht

Over het werk van baron Van Harinxma thoe Slooten is bij de commissie-Cleveringa een aantal klachten binnengekomen, waarvan de belangrijkste zijn vermeld in een „rapport over het beleid van enige Nederlandse diplomatieke en consulaire ambtenaren tijdens de oorlog, op grond van een onderzoek, ingesteld door het dagblad „Trouw". Zij hebben betrekking op het zenden van pakketjes aan N.S.B.-ers, instructies om Engelandvaarders niet te helpen, het ontvangen van geregelde geldzendingen uit bezet Nederland en, wellicht in verband daarmede, verdachte manipulaties met deviezen. Verder onbevredigend beleid in zake de verzorging van Engeland-vaarders in het kamp Praia das Macaes, ontoelaatbaar optreden in een spionnagezaak, waarin zijn secretaris de hoofdfiguur was en het persoonlijk weigeren van hulp aan Engelandvaarders.

De klachten worden zeer uitvoerig toegelicht, maar, zoals wij reeds elders opmerken, achteraf is gebleken, dat zij afkomstig zijn van de heer Maas Geesteranus, die de heer Harinxma niet goed gezind was. De voormalige chef van de Inlichtingendienst te Lissabon heeft dit, gehoord door de commissie-Cleveringa, niet ontkend. Bovendien is de commissie tot de bevinding gekomen, dat persoonlijke verklaringen van de heer Maas Geesteranus wonderwel overeenstemden met passages uit het klachtenrapport, waar ten slotte nog bij komt, dat de betrokken ambtenaar heeft verklaard, niet precies geweten te hebben, wat er allemaal in het rapport is gezegd en dat bepaalde aantijgingen er in zeker niet van hem zijn. Deze bevindingen, alsmede de wetenschap, dat Maas Geesteranus over veel fantasie beschikt en tot overdrijven geneigd is, hebben de commissie-Cleveringa er toe gebracht een zekere afstand te nemen van hetgeen uit de koker van deze ambtenaar is gekomen, aldus 'De Volkskrant'.

De geldzendingen.

Aan de hand van enige sprekende voorbeelden motiveert de commissie haar houding. Zij bespreekt in het rapport o.a. de klacht over de geldzendingen, die de heer Van Harinxma uit Nederland zou hebben ontvangen. Daarover heeft de heer Maas Geesteranus aan de commissie medegedeeld, dat hij het verhaal over een bepaald pakket, dat in Londen was aangekomen, van baron Van Pallandt had gehoord. In verband met bepaalde geruchten die de minister van Buitenlanse Zaken, mr. Van Kleffens, ter ore waren gekomen en de aankomst in Londen van een dik, diplomatiek pak, dat bestemd was voor de heer Van Harinxma, zou de minister aan jhr. Haersma de With opdracht hebben gegeven om te onderzoeken, of baron Van Harinxma zich te buiten ging aan deviezensmokkel. Jhr. Haersma zou toen het bewuste pakket aan de baron hebben overhandigd onder voorwaarde, dat het geen deviezen bevatte. Baron Van Harinxma zou zeer bleek geworden zijn en gestotterd hebben: „Ja, natuurlijk, ik geef je mijn erewoord".

Wat was er nu in werkelijkheid gebeurd Over de aankomst van een enveloppe (geen pak) te Londen voor de heer Van Harinxma had de heer Van Pallandt argwaan gekregen en er over gesproken met graaf Van Bylandt. De graaf ging op zijn beurt naar de heer Michiels van Verduynen, die op dat ogenblik waarnemend minister van Buitenlandse Zaken was, en die onlangs over deze zaak aan de commissie-Cleveringa de volgende versie heeft gegeven:

„Ik heb de heer Van Harinxma bij mij ontboden en hem de vraag gesteld, of één of meerdere van deze brieven ponden konden bevatten. De baron ontkende dit beslist. Ik heb daarop de heer Van Harinxma zijn brieven gegeven en in het gesprek, dat daarop volgde, heeft de heer Van Harinxma een weinig onthutst was. Dit is niet onbegrijpelijk, omdat het ten slotte hierop neerkwam, dat hij door zijn chef van deviezensmokkel werd verdacht. Het incident was hiermede gesloten en had nimmer mogen worden heropend, indien de betrokken ambtenaar Van Pallandt zich rekenschap had gegeven van wat zijn positie hem voorschreef".

Een dergelijk voorbeeld maakt het begrijpelijk, dat in het rapport-Cleveringa de opmerking wordt gemaakt, dat de commissie ietwat huiverig is geworden om al te snel te koersen op het kompas van de heer Maas Geesteranus.

Duitsers verloren deviezen.

Nadat de commissie-Cleveringa de kwestie van de geldzendingen had uitgezocht, bleek, dat er inderdaad sedert anderhalf jaar maandelijks een bedrag van 200 gulden uit Nederland werd overgemaakt aan mevrouw Van Harinxma thoe Slooten. Het geld werd in Lissabon op normale wijze opgenomen, zonder dat er iets bijzonders behoefde te worden gedaan. Het ijeld werd gestuurd door de rentmeester van mevrouw Van Harinxma, zonder dat zij daartoe enige opdracht had gegeven. Na achttien maanden kwam er een brief van de Ranzow's Bank, dat de geldzendingen slechts konden doorgaan, als mevrouw Van Harinxma een verklaring van de Duitse gezant te Lissabon kon overleggen, dat zij geld nodig had voor haar levensonderhoud. Mevrouw Van Harinxma is daar niet op ingegaan en heeft van dat ogenblik af niets meer gekregen.

Overigens is gebleken, dat de echtgenote van de baron niet de enige was, die geld uit het vaderland ontving. Men meende dit niet te moeten tegengaan, omdat het voor de Duitsers verlies aan deviezen betekende. Later heeft de Nederlandse regering echter de wens te kennen gegeven, deze geldzendingen te doen staken.

Over het zenden van pakketjes naar N.S.B.-ers zijn ook onjuiste mededelingen verstrekt. Baron Van Harinxma heeft naar adressen, die hij uit een kaartsysteem te Londen had gekregen, pakjes gestuurd. Omdat het Londense systeem niet deugdelijk bleek te zijn, zijn pakketjes bij verkeerde personen terechtgekomen. Het is komen vast te staan, dat dit niet meer dan drie keer is gebeurd.

Dat de Engelandvaarders in het kamp Praia das Macaes niet goed zouden zijn verzorgd, is door verscheidene getuigen weerlegd. Vele klachten van Engelandvaarders zelf zijn volkomen ongegrond gebleken, hoewel het, de geestesgesteldheid en de positie van deze mensen in aanmerking nemende, begrijpelijk is, dat zij zijn geuit.

De spion Van der Woude.

Ook de houding van de heer Van Harinxma in zake de arrestatie van zijn secretaris, Van der Woude, heeft het rapport-Cleveringa uitvoerig onderzocht. Uit de getuigenverklaringen is duidelijk geworden, dat in deze zaak eveneens is overdreven.

Van der Woude was namelijk een voor de Duitsers werkende spion. Hij was al geruime tijd in Nederlandse dienst, toen hij aan baron Van Harinxma werd toegevoegd. Men verzon een boodschap, om hem naar Londen te lokken en het aldus mogelijk te maken hem te arresteren. Dit gelukte. Van de heer Van Harinxma is toen gezegd, dat hij alle mogelijke moeite heeft gedaan om deze spion, door wiens arrestatie de baron zich zeer gecompromitteerd zou hebben geacht, vrij te krijgen.

Hoewel de heer Van Harinxma wel twijfelde aan de juistheid van de tenlaste-leggingen tegen Van der Woude, heeft de baron zich evenwel nooit verzet tegen de arrestatie van zijn secretaris, noch enige moeite gedaan om hem in vrijheid te doen stellen. Hij heeft later in Engeland nog wel eens naar Van der Woude geïnformeerd, doch toen hem werd bewezen dat zijn vroegere secretaris inderdaad schuldig was, heeft de baron zich niet meer met het geval bemoeid.

Engelandvaarders.

Resten dus nog de aantijgingen betreffende de instructies om Engelandvaarders niet te helpen en het persoonlijk weigeren van hulp aan Engelandvaarders, welke twee punten voor de commissie de voornaamste redenen van onderzoek zijn.

Uit een uiteenzetting van de minister van Buitenlandse Zaken, mr. Van Kleffens, van 29 Januari 1943, blijkt, dat bij de evacuatie van zich in Portugal, Spanje en Frankrijk bevindende Nederlandse vluchtelingen alleen maar gedacht was aan een legale actie. Achteraf heeft men wel eens getwijfeld, of deze zienswijze juist was. Baron Van Pallandt zag er een aanleiding in, om daar op 3 Augustus 1943 een nota over op te stellen, waarin hij schreef, dat, er van uitgaande, dat officiële instanties zich niet met illegale werkzaamheden dienden te compromitteren, gedacht werd aan twee onafhankelijk werkende instanties. „Maar", schreef de heer Van Pallandt, „er had in Londen een vluchtelingenbureau moeten bestaan met uitgebreide volmachten. Als dat er in 1941 was geweest, waren waarschijnlijk honderden bruikbare jongelieden uit Frankrijk en Zwitserland geëvacueerd en uit Nederland aangetrokken".

Hoe het ook zij, de opdracht aan de heer Van Harinxma hield in elk geval in zich niet met illegale evacuatie bezig te houden.

Volgens zijn eigen verklaringen is de heer Van Harinxma, enige weken na zijn benoeming tot vluchtelingencommissaris, begonnen met naar Frankrijk te gaan, waar hij besprekingen voerde met de heer Sevenster, aan wie de verzorging der vluchtelingen in Frankrijk was opgedragen. De repatriëring van Nederlanders, die naar Nederland wensten terug te keren, was toen in volle gang. Aanvankelijk werd deze terugkeer blijkbaar door de Nederlandse regering aangemoedigd, vermoedelijk om een belasting van buiten Nederland vertoevende organen met voor de oorlogvoering nutteloze elementen, te voorkomen.

Er bleef echter een aantal Nederlanders achter, waaronder vele Joden en anderen, die iets van de Duitsers te vrezen hadden. Deze zijn zoveel mogelijk — en in het byzonder wordt onomstotelijk geconstateerd, dat de heer Van Harinxma hiervoor alles in het werk heeft gesteld — op legale wijze geëvacueerd.

„Ik was belast met legale evacuatie", heeft de heer Van Harinxma op 12 November van het vorige jaar verklaard, „Ik heb getracht verder toch nog te doen, wat ik kon langs semi-illegale weg. Daarbij ben ik verder gegaan met officiële konvooien, waar ik zoveel mogelijk jongelui in stopte".

De Spaanse regering voelde er namelijk niets voor, om jonge mannen door te laten, van wie zij kon vermoeden, dat zij de geallieerde legers zouden gaan steunen. Clandestien liet zij hen echter wel door, wanneer in Bilbao passagebiljetten op Spaanse boten met de Amerikaanse dollars werden betaald. Ook van deze gelegenheid verklaart baron Van Harinxma gebruik te hebben gemaakt.

Tegen de heer Sevenster heeft hij eens gezegd: „Wees voorzichtig met illegale organisatie, opdat daardoor de legale evacuatie niet in de war wordt gestuurd".

Dit is een van de redenen, waarom de heer Van Harinxma niet graag meewerkte aan een illegale evacuatie, omdat hij voortdurend vreesde, dat de Nederlandse officiële instanties in Frankrijk en Spanje in conflict zouden komen met de buitenlandse autoriteiten en dat aldus de wegen, die nog legaal te begaan waren, zouden worden gesloten.

Maar uit een brief, die gevonden is in een Londens dossier, is komen vast te staan, dat de baron ondertussen aandrong op illegale evacuatie van Nederlanders uit Frankrijk.

De commissie leidt hieruit af, dat de heer Van Harinxma, belast met de legale evacuatie, zich beijverd heeft, zolang mogelijk legale wegen te blijven bewandelen en dit heeft bevorderd. Hij heeft lang geaarzeld om illegale middelen toe te staan en heeft dit zelf slechts schoorvoetend gedaan.

„Het gaat hier dus over een beleidsvraag", aldus het rapport, „waarover een redelijk verschil van inzicht mogelijk was, zonder dat er achteraf aanstonds aanleiding is de een of ander te verketteren".

Het rapport vervolgt dan: „Tot een afkeuring van het beleid van de heer Van Harinxma zou aanleiding zijn als hij getoond had volkomen ontoegankelijk te zijn gebleven voor de illegale eisen van de tijd. Zijn medewerking aan diverse illegale stappen bewijst evenwel, dat dit niet het geval is geweest.

Hoewel de commissie zich door alle uiteenzettingen niet ten volle gerustgesteld voelt, vindt zij de verklaringen van de heer Van Harinxma aannemelijk.

Honderd Jaar Geleden

Het Manifest Marx-Engels

„Er waart een spook in Europa rond: het spook van het communisme. Alle machten van het oude Europa — Paus en Keizer — hebben zich tot een heilige klopjacht op dit spook verenigd".

Aan vreesachtige lieden kan de geruststellende mededeling gedaan worden, dat deze woorden precies honderd jaar oud zijn! Zij vormen de aanhef van het befaamde Communistisch Manifest, dat op het tweede Congres van de Bond van 29 November tot 8 December 1847, door Marx en Engels werd opgesteld en het jaar daarop volgend gepubliceerd.

Dit manifest is heus geen aanplakbiljet! Het bevat een dikke dertig bladzijden grauwe theorie in revolutionnaire stijl. Men moet eigenlijk al doorkneed zijn in de marxistische ideologie om de inhoud en de strekking er van te begrijpen. Echter: de stijl maakt het leesbaar. Desondanks had het waarschijnlijk nog weinig invloed gehad, waren de slotzinnen niet zo duidelijk, raak en pakkend geweest: „De Proeletariërs hebben niets te verliezen dan hun ketenen. Maar zij hebben een wereld te winnen! Proletariërs van alle landen, verenigt u!"

Die woorden hebben het gedaan! Dat wil zeggen: op den duur, op de lange duur. Pas zestien jaar later is een eerste poging gedaan om een internationale van arbeiders in het leven te roepen en deze is grotendeels mislukt, verdween dan ook na 8 jaar in de mist. Meer dan veertig jaar later slaagt de socialistische wereld er pas in, na een herziening van de stellingen van Marx, de tweede, zgn. revisionistische internationale te stichten op basis van sterke nationale socialistische organisaties. Dat was in 1889, aldus „De Volkskrant".

Men heeft het de Kerk vaak verweten: het communistisch manifest is opgesteld in 1847, uitgegeven in 1848 en Rerum Novarum verscheen in 1891, meer dan veertig jaar later! Maar merkt u hoe dicht de stichting van de tweede internationale en Rerum Novarum bij elkaar liggen?

Marx was zijn tijd vooruit, maar veel te ver vooruit! Al het water van de zee kan niet wegwassen dat Marx in 1950 de arbeiders nog 15, 20, 50 jaar burgeroorlog gaf te voeren voor zij hun doel zouden hebben bereikt. Hij zei hun dit, omdat sommigen reeds terstond de heilstaat wilden vestigen; maar door hun nog vijftig jaar strijd te geven greep hij toch naar de — ook in zijn eigen voorstelling — uiterste termijn!

Marx heeft zich misrekend; Rerum Novarum niet. Het communistisch manifest kwam op een tijd, die nog niet rijp voor omvorming was. Rerum Novarum viel als zaad in een rijpe aarde, bouwrijp gemaakt, mede door de Kerk zelf.

Rerum Novarum is geen eerste aanzet, zoals men het zich wel voorstelt. De encycliek is gedeeltelijk reeds een bekroning — de Unie van Freiburg, die haar gedurende tien jaar voorbereidde bestond uit de sociale avant-garde van vijf landen —, en gedeeltelijk ook een stuwing naar nieuwe toekomst. Het is dan ook niet waar, dat de katholieken hun sociale leer en werk pas zouden zijn gaan ontwikkelen onder dedruk van het socialisme. Reeds vóór Marx zijn manifest schreef, in 1845 houdt al een mgr. Rendu een scherp requisitoir over de sociale misstanden in zijn adres aan de koning van Sardinië. Hij schrijft: De slavernij bij de heidenen kende een wetgeving, die hard, wreed en onmenselijk was, maar toch sommige excessen tegenhield; de Middeleeuwen kenden een wetgeving die de horigen ten minste in hun behoud en onderhoud beschermde; de moderne tijd kent voor de proletariër geen enkele wetgeving". Frederik Ozanam en Don Bosco werkten allang voor Marx preekte! Dat waren eenlingen, goed! Maar als er overal beweging komt, zodat de eerste socialistische pogingen beginnen: rond 1870, dan zijn het onder de katholieken ook geen eenlingen meer, die schrijven, werken, preken en de arbeiders te zamen met alle standen bewust maken, dat het zo niet langer gaat.

Er is vooral een scherpe tegenstelling tussen het communistisch manifest en Rerum Novarum op zuiver sociaal terrein: het eerste preekt een oplossing door geweld, de tweede door het recht en de wet. Het is toch wel duidelijk welke oplossing in de practijk de juiste is gebleken!

Is daarmee het communistisch manifest naar de prullenmand verwezen? Neen, het heeft en houdt betekenis!

Op de eerste plaats als historisch document. Het heeft op de socialistische beweging, die ouder is dan Marx, een zeer bepaalde invloed uitgeoefend. Ontdaan van alle getheoretiseer, kan men in het socialisme zien: het protest tegen het kapitalisme in het tijdvak van het kapitalisme. In die zin zijn ook heel wat katholieken socialisten te noemen. Maar Marx heeft dit protest in een bepaalde richting gedreven, die voor de katholieken niet meer aanvaardbaar was. Hij heeft er wel de revolutionnaire kracht van versterkt, maar hij heeft ook tegenstand tegen het socialisme opgeroepen, die de kracht van zijn anti-kapitalisme heeft verzwakt. Het voor-Marxistisch socialisme was betrekkelijk gemakkelijk te kerstenen geweest; het Marxisme heeft deze hoop verijdeld. En nog lijdt het socialisme als grote stroming — niet meer bij al zijn vertegenwoordigers — aan het Marxistisch euvel, dat het aan de gemeenschap slechts economische, of in ieder geval slechts aardsen doelstellingen toekent. De geest van de klassenstrijd, die nog diep in ons volksleven zit, is een Marxistisch erfstuk.

Zijn er ook lichtzijden aan dit historisch document? Zeker! Het is en blijft een van de felste protesten tegen een systeem, dat de ene mens onderwerpt aan het materiële eigenbelang van de andere mens. Een vroegrijp protest, ongetwijfeld; gebaseerd op een valse wereldbeschouwing, zeer zeker. Maar een vroeg en hevig protest, dat de val van het kapitalisme stellig verhaast heeft.

Naast deze historische betekenis heeft het communistisch manifest nog een actuele betekenis. Het is opnieuw actueel geworden met zijn reprise door Lenin toen deze in 1916 in Zwitserland zijn tijdschriften, „De derde internationale", stichtte. Het is toen een nieuw leven begonnen en het evangelie geworden van het huidig communisme. Het is geworden tot een tekst die men gelooft en inzuigt. De studie er van doet ons de communistische mens in zijn ziel verstaan: Dat is de ziel van een mens, die gewond is door het onrecht en met heel de kracht van een opstandige ziel de aanvaller van het menselijk geluk wil neerslaan, vernietigen, maar die geen ander geluk meer kan kennen en begrijpen, dan 't geluk wat het onrecht vernielde in hem en zijn lotgenoten: het aards geluk in het stoffelijk goed. Het verwijzen naar elk ander, hoger geluk wijst hij met hoongelach af. En in zijn zucht naar aards geluk zal hij altijd door blijven hollen, want dit bevredigt geen enkel mensenhart: hij blijft de eeuwig-ontevredene.

Wij katholieken kunnen alleen voor hem bidden, dat hij de ontzaglijke leegte in zijn hart bewust zal worden, die alleen God kan vullen; God die rechtvaardig is en eist dat alle onrecht hier op aarde nog wordt goedgemaakt. En voorts met voorzichtigheid en durf ons gooien op een nieuwe rechtvaardige wereld met christelijke doeleinden, waarin de beste aspiraties van het socialisme vervuld zullen worden.

Nieuws van Overal

KAPELLETJE ONBEVL. HART VAN MARIA OP FLORES.

Aan ingekomen giften voor de bouw van een kapelletje, toegewijd aan het Onbevlekt Hart van Maria op het eiland Flores, zijn de volgende giften bij de bank Schill en Capadose, Parkstraat 107 te 's-Gravenhage ingekomen:

Zuster G. R. te Nijmegen gld. 10.—; A.M. te Voorhout gld. 2.50; mej. E.M.D. te 's-Hage gld. 1.—; dh. N. C.H. te Groningen gld. 1.—; dh. C.G. v.d. M. te St. Oedenrode gld. 5.—; dh. M. J. te Dordrecht gld. 1.—; dh. E. v.d. L. te Willemstad (Curaçao) gld. 10.—; dh. J.H.G. te Goirle gld. 5.; en dh. J.J. de G. te 's-Hage gld. 1.—.

Volgaarne vestig ik de aandacht nogmaals van de lezers van dit artikel erop om, evenals de H. Driekoningen dit deden, een geldelijk offer, hoe klein ook, neer te leggen voor dit mooie doel aan de voeten van de Kribbe. Men ziet uit deze opgave, dat zelfs een landgenoot in onze West belangstelling toonde door een gift te schenken, „laat ons samen met de Wijzen, Jezus en zijn Moeder prijzen". Laten er dus spoedig meer giften volgen.

L. P. Schols.

DIERENBESCHERMING.

Er hangt in een particuliere woning op de boulevard Berthier al sinds jaren die bekende, penetrante lucht, die de aanwezigheid van katten en vooral katers verraadt. Doch niemand knijpt er zijn neus dicht, want men is hier in het Parijse asyl der dierenbescherming.

In alle rassen en kleuren snorren deze lieve huisdieren er op fauteuils, bureaux en zachte canapé's. In de hoeken staan kattebakken, die van uur tot uur nauwlettend gecontroleerd worden. Op de tweede verdieping huizen de honden in gewatteerde manden. Onlangs was dit milieu het toneel van een plechtigheid, die vele Parijse en buitenlandse journalisten de stakingen en zelfs minister-president Schuman deed vergeten. Want de president der Republiek, monsieur Auriol, liet er een vaas uit sèvres-porselein uitreiken aan een dame, die zich voor een poes in het water gegooid had.

Verder hadden verscheidene ministers en de Parijse prefect medailles ter beschikking gesteld van andere dierenvrienden en werd, op de tweede verdieping, een hond met een erehalsband beloond. Het dier had een inbreker gearresteerd. Nadat de poesen de eremelk gedronken hadden, werd de plechtigheid gesloten.

BONNARD.

In het museum van de Orangerie trekt de tentoonstelling van de werken van Bonnard, de befaamde Franse schilder, die onlangs op 80-jarige leeftijd overleed, een belangstelling, die de supposten dikwijls tot wanhoop brengt. Er zijn dagen met meer dan 20.000 bezoekers, die de wonderlijke doeken komen zien, welke aan de woede van wijlen madame Bonnard ontkwamen. Want de schilder werkte tegen de zin van zijn vrouw, die zijn scheppingen in de haard gooide. Hijzelf droeg 50 jaar lang hetzelfde linnen hoedje en stierf zonder testament achter te laten. Elk van zijn schilderijen brengt op het ogenblik minstens een millioen francs op.

In de oorlog werd Bonnard in het leven gehouden door een koe, die een Parijse kunsthandelaar te zijner behoefte en van die van Matisse aangekocht had. Ze fabriceerden getweeën boter en melk uit dit beest en het was wellicht een te zwaar melkmisbruik, dat de grote meester in het graf bracht.

AMSTERDAMSE BEURS.

Conversielening 98 9/16, Koninklijke 317½, Unilever 302¾, Philips 371½, AKU 173⅞, Ned. Scheepv. Unie 77¼, HVA 231½, Delimy 172, A'damrubber 161. Over het algemeen is er niet veel handel, oude en nieuwe aandelen Koninklijke krijgen de meeste aandacht.

